

notatka

Cywilizacja to wysoce rozwinięte społeczeństwo wytwarzające nadwyżkę żywności, która pozwala na specjalizację pracy, hierarchie społeczne i powstawanie miast, również rozwój pisma, złożony system wierzeń religijnych, architekturę monumentalną czy scentralizowaną władzę polityczną.

Pierwsze cywilizacje powstawały w dolinach dużych rzek, gdzie ziemia była żyzna, a rzeka zapewniała łatwą irygację upraw i umożliwiała transport.

Miasta skupiały w sobie instytucje polityczne, religijne i społeczne, które wcześniej rozrzucone były wśród mniejszych społeczeństw, co doprowadziło do formowania się „polis”, zazwyczaj skoncentrowane wokół jednego ośrodka miejskiego. (w Grecji Ateny)

Wczesne cywilizacje jednoczyła często, religia– system wierzeń i praktyk mających wyjaśnić sens życia. Dzięki temu, że coraz więcej ludzi dzieliło wierzenia i obyczaje, nawet nie znani ludzie mieli ze sobą coś wspólnego, co ułatwiało budowanie wzajemnego szacunku i zaufania.

W starożytnym Egipcie królowie, później nazywani faraonami, twierdzili że ich władza pochodzi od bogów, uważając się za przedstawicieli bogów na ziemi a nawet ich inkarnacje.

Dużym osiągnięciem było pismo najstarsze– klinowe w Mezopotamii było najpierw używane do dokumentowania wymian handlowych. Pismo dostarczyło również nowych metod utrzymywania porządku i zapewniania przestrzegania praw. Najwcześniejsze kodeksy prawne, a więc pisane zbiory praw jakie zachowały się, to Kodeks Ur–Nammu z Summeru, spisany między 2100 a 2050 r. p. n. e. i Kodeks Hammurabiego z Babilonu, spisany około 1760 r. p. n. e. Zaletą kodeksów prawnych było to, że wprowadzały one spójność systemu prawnego.

Kolejnym osiągnięciem wielu cywilizacji były budowle monumentalne. Budynki tego typu były często stawiane z przyczyn politycznych, w celach religijnych lub jako budynki budowane dla dobra wspólny. Piramidy w Egipcie były na przykład grobowcami zmarłych władców. Zigguraty w Mezopotamii i piramidy budowane przez wczesne społeczeństwa Ameryki, były miejscem kultu i czci bogów.

Praca dla chętnych– Oceń, czy starożytne cywilizacje wniosły cokolwiek do współczesności?